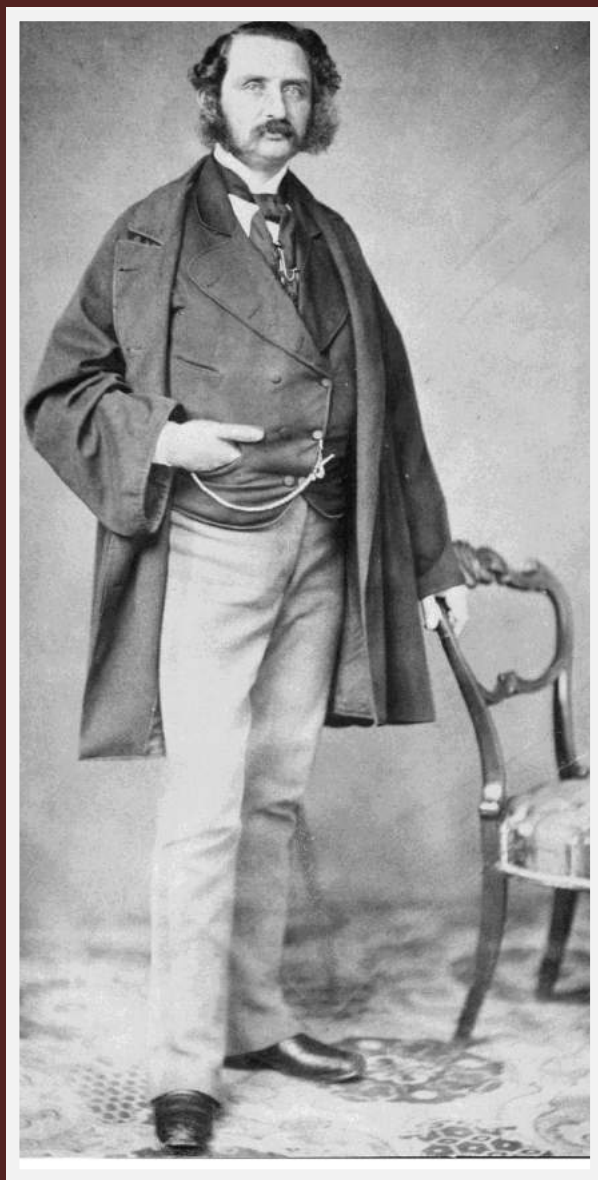

Aleksander Edward Kierzkowski

Deputowany z okręgu Saint-Hyacinthe (1867-1870)

Pierwszy kanadyjski polityk polskiego pochodzenia wybrany do Izby Gmin pierwszego Parlamentu za czasów powstania Dominium Kanady w 1867 roku. Polski patriota, inżynier budownictwa, żołnierz, a także zwolennik nowego systemu kredytowego dla gruntów.

Wybrane elementy życiorysu

- Udział w powstaniu listopadowym w 1831 r. Oficer Wojska Polskiego,
- Ukończył studia na kierunku Budownictwo z dyplomem inżyniera,
- Inżynier Budownictwa w Departamencie Robót Publicznych w Dolnej Kanadzie. Dyrektor Towarzystwa Rolniczego Dolnej Kanady, autor dzieła: „The question of the Seigniorial Tenure of Lower Canada reduced to a question of Landed Credit” – „La question de la tenure seigneuriale du Bas-Canada ramenée à une question de crédit foncier” [pol. „Zagadnienie systemu lennego Dolnej Kanady jako kwestia kredytu hipotecznego na gruntach”],
- Wiceprezes Instytutu Mechaniki,
- Sędzia Pokoju,
- Podpułkownik milicji w dystrykcie Richelieu,
- Adjutant Głównego Kwatermistrza V Okręgu Wojskowego Kanady Wschodniej

Aleksander Edward Kierzkowski urodził się we wsi Raczyce, w Wielkim Księstwie Poznańskim, 21 listopada 1816 roku. W czasie rozbiorów Polski, Wielkie Księstwo Poznańskie miało ograniczoną autonomię i wchodziło w skład Królestwa Prus. Był synem majora Filipa Jakuba Kierzkowskiego oraz Marianny Ludwiki Liebermann. Aleksander Edward Kierzkowski został ochrzczony w pobliskiej miejscowości Odolanów 4 sierpnia 1817 r.

Gmina Odolanów, miejscowość Raczyce, Polska; flaga urzędowa i herb.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Wikipedii. [http://pl.wikipedia.org/wiki/Odolan%C3%B3w_\(gmina\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Odolan%C3%B3w_(gmina)).

Brama 600-lecia Odolanowa.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Alexandra Lieberta. <http://www.galeriawielkopolska.info/zdjecia/odolanow/nowe/odolanow3.htm>.

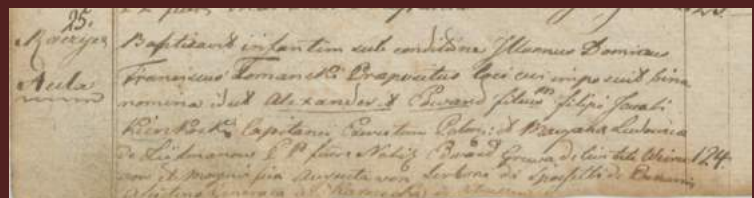
Urząd Miasta Odolanów

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Wikipedii. [http://pl.wikipedia.org/wiki/Odolan%C3%B3w_\(gmina\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Odolan%C3%B3w_(gmina)).

Pomnik św. Marcina w Odolanowie.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Wikipedii. [http://pl.wikipedia.org/wiki/Odolan%C3%B3w_\(gmina\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Odolan%C3%B3w_(gmina)).

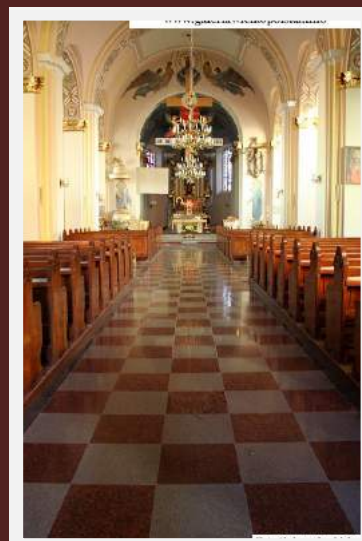

Akt Chrztu A.E. Kierzkowskiego z dnia 25 października 1817 sporządzony w Księdze Metrykalnej Kościoła św. Marcina w Odolanowie, Polska. Numer referencyjny AAPoz_ZR_018_2015_Metryka_Aleksander Edward_Kierzkowski.

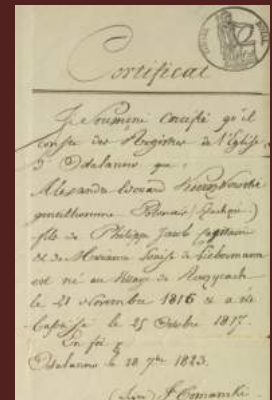
Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Zgromadzenia Polskich Sióstr Urszulanek SJK.

Kościół p.w. św. Marcina w Odolanowie. A.E. Kierzkowski został ochrzczony w niniejszym kościele 25 października 1817r. Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Alexandra Lieberta. <http://www.galeriawielkopolska.info/zdjecia/odolanow/nowe/odolanow3.htm>.

Odpis metryki chrztu Kierzkowskiego, sporządzonej w Odolanowie w 1823 r. Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Biblioteki i Archiwum Kanady, ze zbiorów A.E. Kierzkowskiego*.

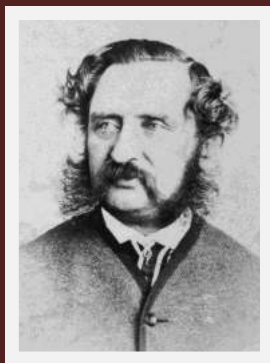

A.E. Kierzkowski pochodził z rodziny o tradycjach wojskowych. Jego ojciec, Jakub Filip Kierzkowski, był kapitanem Wojska Francuskiego (1809) i majorem Wojska Polskiego (1831). Został odznaczony Krzyżem Legii Honorowej (1811) oraz Medalem Świętej Heleny (1857). Aleksander miał dwóch braci: Ferdynanda, pułkownika Armii Brytyjskiej, oraz Leona, porucznika Wojska Polskiego odnanzonego Orderem Wojskowym Wirtuti Militari (1831).

Leon Kierzkowski.
Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: i-10940.1 P.T. Kierzkowski, kopia obrazu 1864, ©McCord Museum.

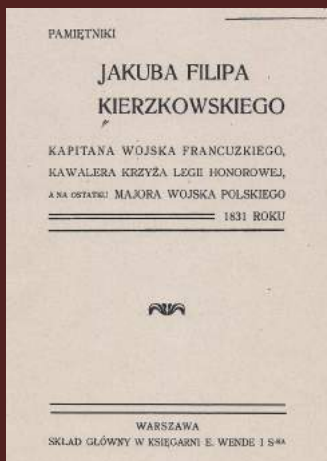
Aleksander Edward Kierzkowski.
Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: I-7193.1 Mr. Kierzkowski, Montreal, Québec, 1863, William Notman (1826-1891), ©McCord Museum.

Caroline-Virginie de Saint-Ours.
Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: i-10941.1, Mrs. Kierzkowski, kopia obrazu 1864, ©McCord Museum.

Caroline-Virginie de Saint-Ours (1835-1894), żona A.E. Kierzkowskiego, portret.
Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Biblioteki i Archiwum Kanady, PA-126854.

„Pamiętniki Jakuba Filipa Kierzkowskiego” (1831).
Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: openlibrary.org.

Miejsce pochówku J.F. i M.L. Kierzkowskich, mapa Cmentarza Zasłużonych Wielkopolan na poznańskim Wzgórzu Świętego Wojciecha.
Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: http://pl.wikipedia.org/wiki/Cmentarz_Zas%C5%82u%C5%BConych_Wielkopolan.

Grób J.F. i M.L. Kierzkowskich, Cmentarz Zasłużonych Wielkopolan na poznańskim Wzgórzu Świętego Wojciecha.
Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Zgromadzenie Sióstr Urszulanek SJK.

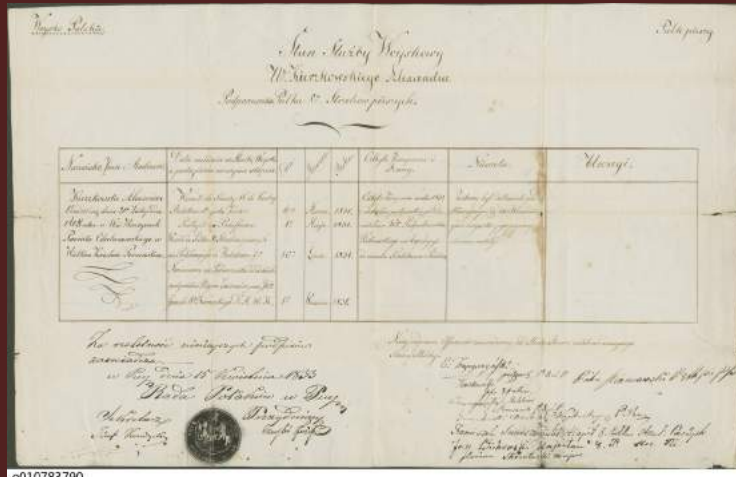
Młodość w Polsce i udział w powstaniu listopadowym

W 1831 roku Aleksander Edward Kierzkowski uczestniczył w powstaniu listopadowym, znanym również jako wojna polsko-rosyjska, trwającym w latach 1830-1831. Alexander wstąpił do wojska, a w wieku piętnastu lat został oficerem. Postanowił pójść śladami ojca, który był związany z wojskiem i tym samym kontynuować rodzinną tradycję. Powstanie zakończyło się klęską. Aleksander, jak wielu innych patriotów, zmuszony został opuścić Polskę.

Powstanie listopadowe (1830-1831) i flaga wojska Królestwa Kongresowego.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Wikipedia Commons.

Książeczka wojskowa A.E. Kierzkowskiego podczas powstania listopadowego w 1831 roku.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Biblioteki i Archiwum Kanady, ze zbiorów A.E. Kierzkowskiego*.

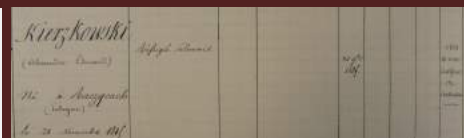
Ukończenie studiów w Paryżu w 1838 roku

Kierzkowski znalazł schronienie w Paryżu, gdzie rozpoczął studia w École Centrale des Arts et Manufactures. W 1838, w wieku dwudziestu jeden lat, Aleksander Edward Kierzkowski ukończył studia z tytułem inżyniera budownictwa.

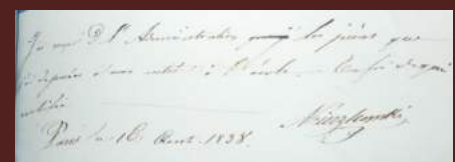
Obecny wygląd uczelni École Centrale des Arts et Manufactures w Paryżu.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: http://en.wikipedia.org/wiki/File:C389cole_Centrale_Paris#/media/File:ECP2.jpg.

Dokument potwierdzający ukończenie studiów w zakresie budownictwa.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: <http://fichiers.ecp.fr/get?k=BkwFkP6Xry8eti9cnHK>.

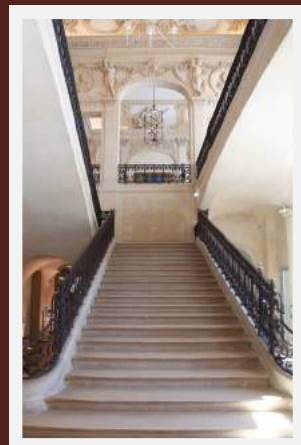
Potwierdzenie otrzymania dyplomu ukończenia studiów w zakresie budownictwa.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: <http://fichiers.ecp.fr/get?k=BkwFkP6Xry8eti9cnHK>.

Widok wnętrza uczelni École Centrale des Arts et Manufactures w Paryżu.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Anny Marchlewskiej.

Nowe życie w Kanadzie

W roku 1841 Aleksander Edward Kierzkowski wyemigrował do USA. Rok później przeprowadził się ponownie – tym razem do Kanady Wschodniej (dzisiejsza Prowincja Quebec), prowincji wchodzącej w skład zjednoczonej Kanady. W latach 1842-1844 Kierzkowski pracował w Departamencie Robót Publicznych jako inżynier budownictwa lądowego i był zaangażowany w budowę kanału Beauharnais. 15 maja 1845 r. Kierzkowski poślubił Louise-Amélie Debartzch, córkę arystokraty Pierre'a-Dominique'a Debartzcha, którego przodek, Dominik Bartzch, wyemigrował z Gdańska do Ameryki Północnej. Jego obecność na obszarach dzisiejszej Kanady po raz pierwszy udokumentowano w roku 1752. Małżeństwo Kierzkowskiego z Louise-Amélie trwało krótko, Louise-Amélie zmarła w 1850 roku.

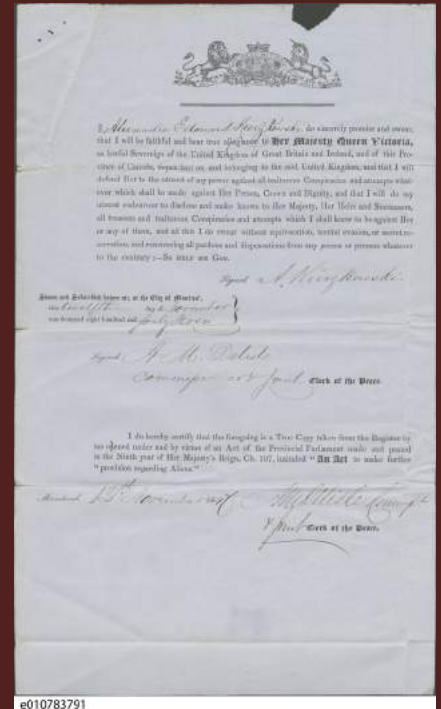
e010767827

Paszport Kierzkowskiego z roku 1841.

Zdjęcia udostępnione dzięki uprzejmości: Biblioteki i Archiwum Kanady, ze zbiorów A.E. Kierzkowskiego*.

e0106782_s1

e010783791

Dokument nadania Kierzkowskiemu obywatelstwa brytyjskiego w roku 1847. Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Biblioteki i Archiwum Kanady, ze zbiorów A.E. Kierzkowskiego*.

Aleksander Edward Kierzkowski.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Biblioteki i Archiwum Kanady, numer referencyjny PA-165451.

Public Archives Canada C128855

Herb rodu Kierzkowskich.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Biblioteki i Archiwum Kanady, C128855 w: Makowski, „The Polish People in Canada”, s. 41.

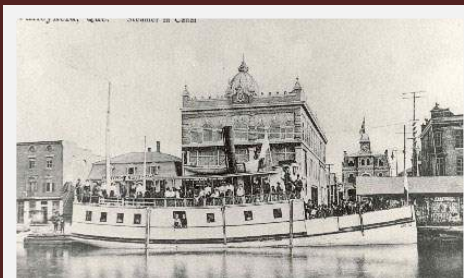

Dominique Debartzch, pierwszy teść Kierzkowskiego.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: http://www.biographi.ca/fr/biokierzkowski_alexandre_edouard_9F.html.

Inżynier Budownictwa, Sędzia Pokoju, działalność w Stowarzyszeniu Rolniczym i Instytucie Mechaniki oraz służba wojskowa

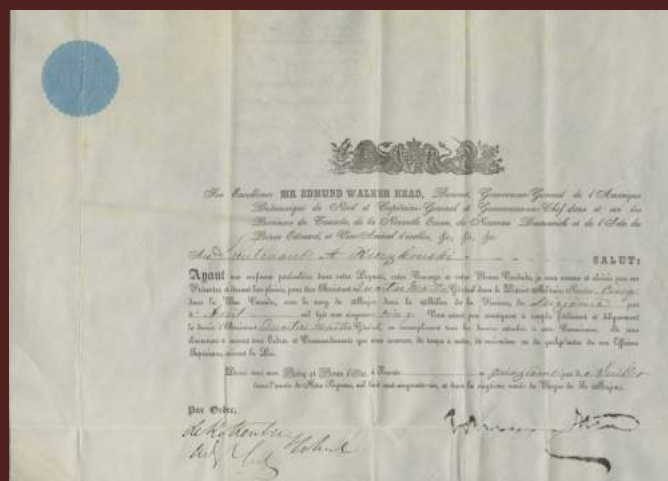
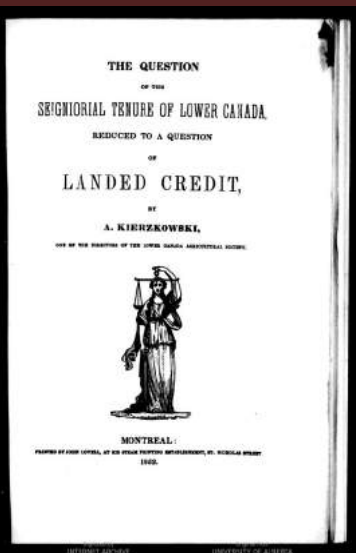
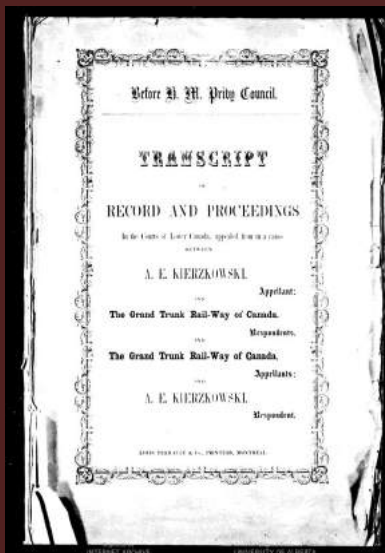
Poprzez małżeństwo Kierzkowski wszedł w posiadanie majątków ziemskich: Saint-François-le-Neuf, Cournoyer, Debartzch i L'Assomption. Optował za usprawnieniem działalności banków ziemskich oraz nalegał na reformę systemu hipotecznego. Będąc dyrektorem Stowarzyszenia Rolniczego Dolnej Kanady, napisał i wydał broszurę pt. „Zagadnienie systemu lennego Dolnej Kanady jako kwestia kredytu hipotecznego na gruntach” w dwóch językach – angielskim i francuskim. Ponadto, Kierzkowski był wiceprezesem Instytutu Mechaniki i Sędzią Pokoju.

Kanał Beauharnois: plan, budowa, droga wodna i wygląd współczesny.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: <https://www.google.ca/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF8#q=vieux+canal+de+beauharnois>.

W roku 1855 został powołany na majora milicji okręgu Richelieu, a w roku 1862 awansował na podpułkownika. Dowodził 2. Batalionem Milicji miasta Saint-Hyacinthe, w 1858 roku został mianowany adjutantem kwatermistrza generalnego V Okręgu Wojskowego Wschodniej Kanady.

Akta sprawy sądowej A.E. Kierzkowskiego przeciwko kanadyjskim kolejom Grand Trunk Railway.
Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: <http://catalog.hathitrust.org/Search/Home?lookfor=kierzkowski&searchtype=all&ft=&setft=false>.

A.E. Kierzkowski, „Zagadnienie systemu lennego Dolnej Kanady jako kwestia kredytu hipotecznego na gruntach”.
Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: <http://catalog.hathitrust.org/Search/Home?lookfor=kierzkowski&searchtype=all&ft=&setft=false>.

Certyfikat nadania Kierzkowskiemu stopnia porucznika i mianowania adjutantem kwatermistrza generalnego V Okręgu Wojskowego Wschodniej Kanady, 15 lipca 1856 r.
Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Biblioteki i Archiwum Kanady, ze zbiorów A.E. Kierzkowskiego*.

Wczesna przygoda z baloniarstwem

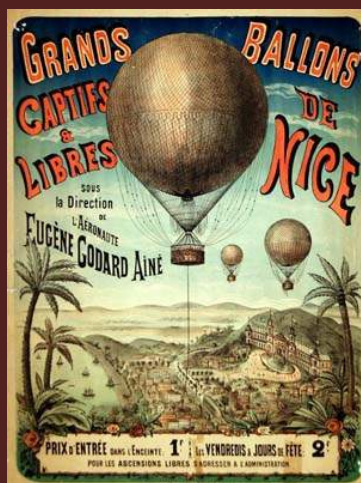
Kierzkowski oraz Alfred Xerxes Rambau uznawani są za pierwszych Kanadyjczyków, którzy wzbili się w powietrze z pomocą balonu. Razem z Eugenem Godardem odbyli lot balonem 8 września 1856 r.

Eugene Godard – baloniarz i spadochroniarz. Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: <http://www.Ballooninghistory.com/whoswho/who%27swho-g.html>.

Aleksander Edward Kierzkowski. Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: <http://www.1-7193.1> | Pan Kierzkowski, Montreal, QC, 1863r. | William Notman (1826-1891)

1884 r. Reklama balonu Eugene'a Godarda

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: <http://www.carnarvontraders.com/balloon.shtml>.

Wystawa balonu Eugene'a Godarda 1870

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: [Wikipedia Commons](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Eugene_Godard_Balloon_Exposition_1870.jpg).

Zaangażowanie w politykę

W 1858 r. Kierzkowski zdecydował się na start w wyborach na członka Rady Ustawodawczej (Legislacyjnej) z Montarville. Uzyskał szerokie poparcie wyborców, jednak po rocznym dochodzeniu został odwołany z powodu braku niezbędnych kwalifikacji ziemskich odnośnie gruntów. Przegrał również późniejsze wybory uzupełniające. W 1861 r. wystartował w wyborach w Verchères. Wygrał niewielką ilością głosów tylko po to, by zostać ponownie zdyskwalifikowanym. Niedługo potem Rada Ustawodawcza (Legislacyjna) została rozwiązana.

Nominacja kandydatów w Montarville do Rady Ustawodawczej Kanady, 18 października 1858.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości Biblioteki i Archiwum Kanady, Numer Referencyjny PA-149346.

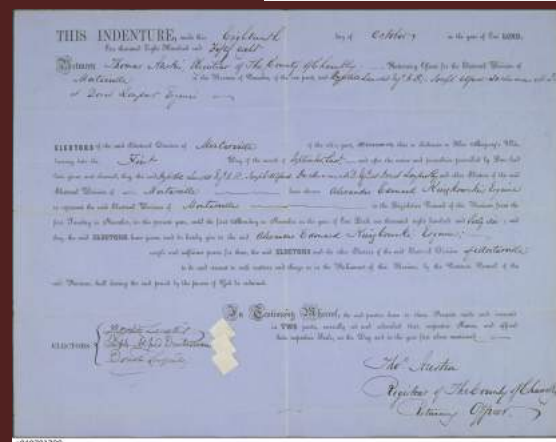
Candidate Wins Seat, Then Loses It

Forced to flee his Polish homeland after opposing Russian rule in the 1831 rebellion, Alexandre-Edouard Kierzkowski (1816-1870) reached Canada in 1842, becoming a naturalized British subject in 1847. Kierzkowski, right, was elected to the Province of Canada's legislative council on September 15, 1858, but opponents claimed that his property value was insufficient to qualify him for office. After a three-year investigation, a legislative committee declared the election void (not unusual in tumultuous nineteenth-century politics). His challenger at the ensuing by-election (proclamation, above) was Louis Lacoste (1798-1878), a political activist in Lower Canada. Lacoste defeated Kierzkowski, 2,042 votes to 2,013.

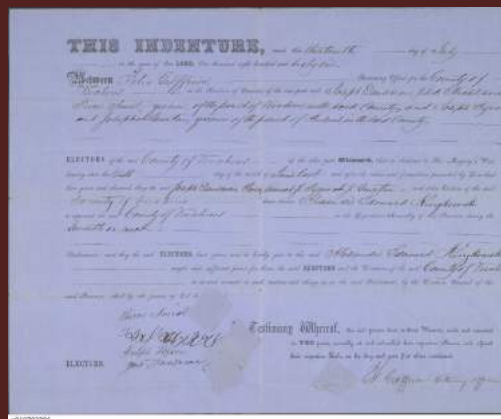
A.E. Kierzkowski zdobywa mandat i zaraz potem go traci.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: <http://www.elections.ca/content.aspx?section=res&dir=his&document=chap1&lang=e>.

Zaświadczenie o wyborze A.E. Kierzkowskiego na Członka Rady Ustawodawczej z Oddziału w Montarville, 18 października 1858 r.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Biblioteki i Archiwum Kanady, ze zbiorów A.E. Kierzkowskiego*.

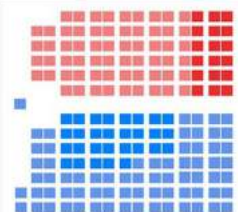

Zaświadczenie o wyborze A.E. Kierzkowskiego na Członka Parlamentu w okręgu wyborczym Verchères, 13 lipca 1861.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Biblioteki i Archiwum Kanady, ze zbiorów A.E. Kierzkowskiego*.

Pierwszy polsko - kanadyjski Członek Parlamentu w nowo powstałym Dominium Kanady

1st Parliament of Canada	
Majority parliament	
September 24, 1867 – July 8, 1872	
Parliament leaders	
Prime Minister	Rt. Hon. Sir John A. Macdonald (1st Canadian Ministry) July 1, 1867 – November 5, 1873
Party standings in the House	
Government	Conservative Party
Opposition	Liberal Party
Third Party	Liberal-Conservative
Fourth Party	Independent Conservative
Fifth Party	Nationalist Liberal
House of Commons	
Seating arrangements of the House of Commons	

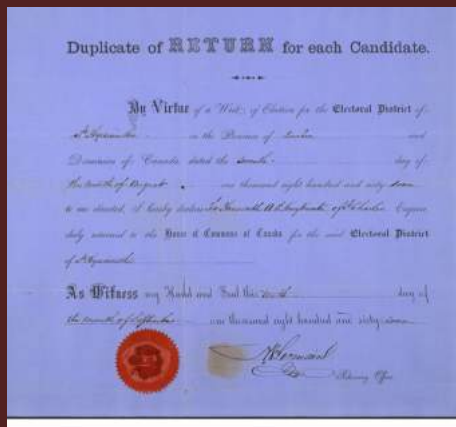
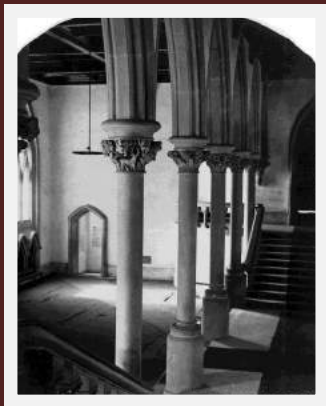
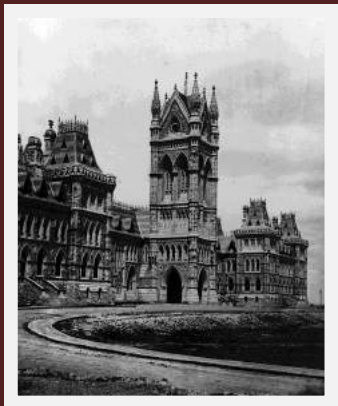
Na mocy zapisu konstytucji z 1 lipca 1867 r., Kanada poprzez konfederację trzech kolonii brytyjskich, stała się Dominium składającym się z czterech prowincji (Ontario, Québec, Nowy Brunswik i Nowa Szkocja). W tym samym roku Kierzkowski został wybrany do nowo powstałej Izby Gmin, jako członek Parlamentu z okręgu Saint-Hyacinthe w Partii Liberalów.

Pierwszy Parlament Kanady - rozkład mandatów w Izbie Gmin.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: http://en.wikipedia.org/wiki/1st_Canadian_Parliament.

Przodkowie - członkowie pierwszego Parlamentu Kanady w Ottawie. Zdjęcie obrazu udostępnione dzięki uprzejmości: John Liviero.

Budynki Parlamentu.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: MP-0000.268.12 | Zdjęcie | Budynki Parlamentu, Ottawa, ON, około 1865r. © McCord Museum.

Zdjęcie A.E. Kierzkowskiego oraz zaświadczenie o wyborze na członka Izby Gmin Kanady, 10 września 1867 r.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Biblioteki i Archiwum Kanady, ze zbiorów A.E. Kierzkowskiego*.

Budynki Parlamentu oraz korytarz główny obecnie, 2012 r. Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Jerzego Baryckiego

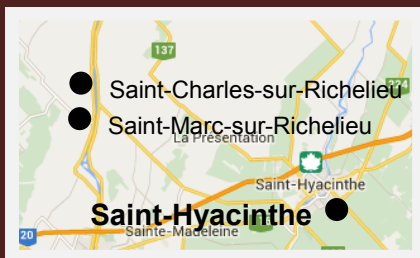

Saint-Hyacinthe, Saint-Charles-sur-Richelieu (Québec) - miejsce ostatniego spoczynku Aleksandra Edwarda Kierzkowskiego

Aleksander Edward Kierzkowski poślubił Caroline-Virginie de Saint-Ours w 1868 roku. Zmarł 4 lipca 1870 roku w Saint-Ours, aż do śmierci pełniąc funkcję członka Parlamentu. Został pochowany w Kościele Saint-Charles, w okręgu Saint Charles-sur-Richelieu (Québec).

Caroline-Virginie de Saint-Ours (1835-1894), żona A.E. Kierzkowskiego, portret. Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Biblioteki i Archiwum Kanady, numer referencyjny: PA-126854.

Saint-Hyacinthe, Québec - miejsca związane z życiem A.E. Kierzkowskiego. Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: <https://www.google.ca/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=saint-hyacinthe+area+map>.

Dom A.E. Kierzkowskiego znajdował się w Saint-Marc-sur-Richelieu.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: <https://www.google.ca/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=saint-marc-sur-richelieu%20pictures>.

A.E. Kierzkowski.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: I-7193.1 | Mr. Kierzkowski, Montreal, QC, 1863 | William Notman (1826-1891) © McCord Museum.

Okręg wyborczy Kierzkowskiego Saint-Hyacinthe wraz z herbem, Québec.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint-Hyacinthe,_Qu%C3%A9bec#/media/File:St-Hyacinthe_-_Hiver_2006_-_Parc_Casimir-Dessaulles.jpg.

Kościół Saint-Charles w Saint Charles-sur-Richelieu, Québec.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Stanisława Stolarczyka.

Dokument kościelny pochodzący z księgi datowanej na lata 1868-1888 strona 13 zawierająca opis ceremonii pogrzebowej oraz podpisy dygnitarzy, w tym Czcigodnego Sędziego Moncka. Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości: Kościoła Saint-Charles w Saint Charles-sur-Richelieu, Québec.

Promocja postaci Aleksandra Edwarda Kierzkowskiego: Wystawa i portrety dla Polonii

#1

Alexandre-Édouard Kierzkowski (1816-1870):

The First Polish-Canadian Member of
Parliament at the Birth of the Dominion of Canada
Le premier Membre du Parlement Polono-Canadien
à la naissance du Dominion du Canada

An Exhibition prepared by the Canadian
Polish Congress and the Embassy of
the Republic of Poland in Ottawa with
the assistance of Library and Archives
Canada

L'exposition préparée par le Congrès
Canadien - Polonais et l'Ambassade
de la République de Pologne à Ottawa
avec le concours de la Bibliothèque et
Archives Canada

List ambasadora RP w Kanadzie, Piotra Ogrodzińskiego, upamiętniający 140 rocznicę wyboru Kierzkowskiego na członka Parlamentu – wystawiony w Parliament Hill w 2007 roku oraz w 2009 roku na pierwszej wystawie poświęconej A.E. Kierzkowskiemu.

#1 K. Tomczak (z przodu), Komendant, Związek Kombatantów Polskich, Toronto Post, a także Kierownik Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych Jan Ciechanowski (od lewej), prezentacja K. Sroczyńska, 2010.

#2

#3

#4

#5

#6

#7

#8

- #2 A. Szuba, Prezes Związku Polaków w Kanadzie, prezentacja J. Barycki, 2010.
#3 W. Dzięgiel, Konsul, Konsulat Generalny w Toronto, prezentacja J. Barycki, 2010.
#4 H. Teresiński, Prezes Stowarzyszenia Inżynierów Polskich w Kanadzie, prezentacja J. Barycki, 2010.
#5 E. Śliz, Prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej, Montreal, prezentacja J. Barycki, 2010.
#6 A. Jedliński, Prezes Klubu Polonii Kanadyjskiej w Chatham, prezentacja J. Barycki, 2010
#7 J. Flis, Przewodniczący Rady Zarządu, Dom Kopernika (drugi od prawej) wraz z pracownikami biblioteki, Toronto, prezentacja J. Barycki, 2011.
8 T. Fujarczuk, Prezes Polskiego Centrum Kultury im. Jana Pawła II, prezentacja J. Flis (od lewej), 2011.
9 Z.Kosiniak-Kamysz, Ambasador RP w Kanadzie (od lewej) oraz T. Berezowska, Prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej, prezentacja J. Barycki (od prawej) oraz A. Jedliński (drugi od prawej), 2011.

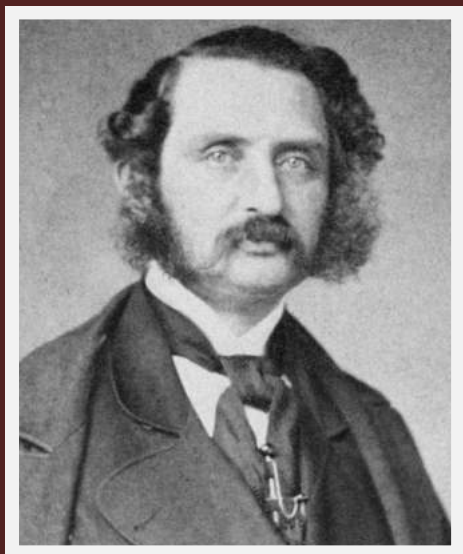
#9

Wszystkie zdjęcia zamieszczone na tej stronie pochodzą z archiwum Stowarzyszenia Polsko-Kanadyjskich Biznesmenów i Profesjonalistów w Windsor.

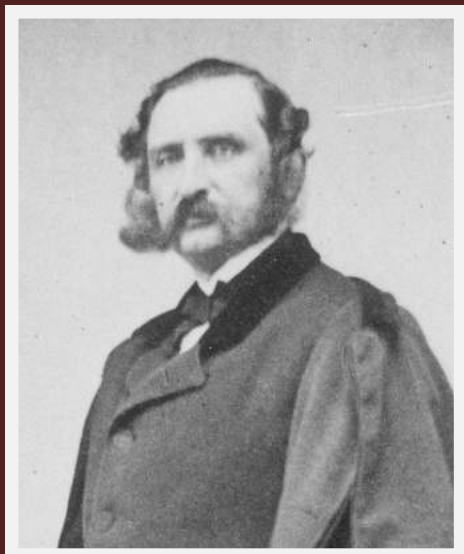

Aleksander Edward Kierzkowski w Kanadzie w latach 1842-1870

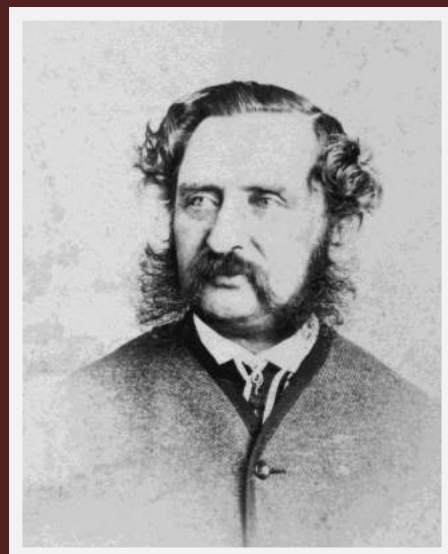
A.E. Kierzkowski.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości:
Biblioteki i Archiwum Kanady, numer referen-
cyjny PA-165451.

A.E. Kierzkowski.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości:
Biblioteki i Archiwum Kanady, numer referen-
cyjny C-033457.

A.E. Kierzkowski.

Zdjęcie udostępnione dzięki uprzejmości:
I-7193.1 | Pan Kierzkowski, Montreal, Que-
bec, 1863 | William Notman (1826-1891) ©
McCord Museum.

BIBLIOGRAFIA

Publikacje

Kierzkowski, Jakub Filip. Pamiętniki Jakuba Filipa Kierzkowskiego kapitana wojska francuskie-
go, kawalera Krzyża Legii Honorowej, a na ostatku majora w wojsku polskim 1831 r. Warsza-
wa: Księgarnia E. Wende, 1903.

Kos-Rapcewicz-Zubkowski, L. Dictionary of Canadian Biography http://www.biographi.ca/en/bio/kierzkowski_alexandre_edouard_9E.html

Źródła Niepublikowane

Barycki, Jerzy, Kanada

Liebert, Alexander, Polska

Liviero, John, Kanada

Biblioteka i Archiwum Kanady, numer referencyjny MG27-IE32.vol.1, A.E. Kierzkowski fonds,
skrót od: LAC A.-E. Kierzkowski fonds*.

Zgromadzenie Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego, Polska

Marchlewska, Anna, Francja

Stolarczyk, Stanisław, Kanada

Stowarzyszenie Polsko-Kanadyjskich Biznesmenów i Profesjonalistów w Windsor, Kanada

The Saint-Charles Church (Kościół św. Karola), Saint Charles-sur-Richelieu, Kanada

Źródła internetowe

Ballooninghistory.com

Carnarvontrades.com

Election.ca

Openlibrary.org

Brian M. Owens

PATRONAT HONOROWY

Rada Polonii Świata

Stowarzyszenie
Kombatantów Polskich
w Kanadzie

PATRONAT MEDIALNY

Podziękowania

Aleksander Edward Kierzkowski pozostanie w pamięci z uwagi na swój udział w walkach o wolność Polski w trakcie powstania listopadowego z 1831 roku, w którym uczestniczył jako 15-letni żołnierz. Jego umiejętności militarne okazały się przydatne później, gdy, służąc w milicji, zapewniał bezpieczeństwo młodej wówczas Kanadzie. Kształcił się w Paryżu, a zdobytą wiedzę wykorzystywał, by wspierać rozwój Kanady. Odegrał również ważną rolę w polityce, nie tylko dla Kanady, ale także dla Polonii oraz Polski. Jesteśmy bardzo dumni, że Aleksander Edward Kierzkowski został pierwszym polsko-kanadyjskim członkiem parlamentu, gdy w 1867 stworzone zostało Dominium Kanady.

Niniejsza wystawa jest kolejnym ważnym krokiem na drodze do udokumentowania i rozpowszechniania sylwetki Aleksandra Edwarda Kierzkowskiego w Kanadzie i w Polsce. W 2016 roku obchodzić będziemy dwusetną rocznicę jego urodzin, a rok później minie sto pięćdziesiąt lat od powstania Kanady i rozpoczęcia przez Kierzkowskiego pracy w pierwszej Izbie Gmin. Wystawa jest przygotowana dla osób, które chciałyby dowiedzieć się więcej o osiągnięciach Aleksandra Edwarda Kierzkowskiego.

Jesteśmy bardzo wdzięczni bibliotece Leddy Library Uniwersytetu w Windsor oraz naszemu zespołowi, który przygotował tę wystawę: dr. Brianowi Owensowi, dr. Frankowi Simpsonowi i Jerzemu Baryckiemu, a także sprawującej nad nim patronat dyrektor biblioteki, Gwendolyn Ebbett. Serdecznie dziękujemy naszym sponsorom: Konsulatowi Generalnemu w Toronto, Ministerstwu Spraw Zagranicznych, Polonia Centre (Windsor) Inc. – głównemu sponsorowi oraz bibliotece Leddy Library Uniwersytetu w Windsor. Specjalnie podziękowania kierujemy również pod adresem Biblioteki Polskiej im. Wandy Stachewicz Uniwersytetu McGill w Montrealu, polskiego Zgromadzenia Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego, Anny Marchlewskiej we Francji oraz naszego Stowarzyszenia.

Dziękujemy wszystkim zaangażowanym w tworzenie niniejszej wystawy oraz tym, którzy szerzą ideę naszego projektu, łączącego Polskę, Polonię i Kanadę.

Jerry (Jerzy) Barycki

Prezes Stowarzyszenia Polsko-Kanadyjskich Biznesmenów i Profesjonalistów w Windsor

Windsor, 15 marca, 2015.

Wyrazy wdzięczności dla naszych hojnych sponsorów

Wyrazy wdzięczności dla osób oraz instytucji współpracujących

Zgromadzenie Sióstr
Urszulanek Serca
Jezusa Konającego

Biblioteka Polska im.
Wandy Stachewicz
Uniwersytetu McGill
w Montrealu

Odpowiedzialni za tłumaczenie z języka angielskiego na język polski byli:

Studenci Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie pod merytorycznym nadzorem Daniela Gorbaczuka z Kancelarii Prezydenta Miasta Lublin.

Modyfikacja tekstu:

Jerzy Barycki oraz Frank Simpson, 13 stycznia 2016.

Dla informacji podajemy, że Aleksander Edward Kierzkowski w Kanadzie używał nazwiska Alexandre-Édouard Kierzkowski.

©Copyright by Jerry Barycki, 15 marca 2015 roku.